

"STOP AGRESJI I PRZEMOCY"- scenariusze dla nauczycieli klas I-III

Tworzymy KODEKS KLASOWY

1. Nie mówimy do siebie po nazwisku
2. Nie przezywamy się
3. Nie bijemy się
4. Nie wyrządzamy sobie krzywdy
5. Pomagamy sobie w kłopotach
6. Staramy się być dla siebie mili
7. Nie bierzemy cudzych rzeczy bez zgody właściciela
8. Rozwiązujemy problemy – nie poprzez kłótnie, lecz prowadząc spokojne rozmowy
9. Nie obgadujemy siebie nawzajem
10. Nie wyśmiewamy się z innych
11. Nie znęcamy się nad słabszymi i młodszymi
12. Staramy się pomóc krzywdzonym
13. Informujemy dorosłych o zaobserwowanych przypadkach przemocy

Scenariusz zajęć: „Przewycięzam, opanowuję złość i agresję”

Forma pracy: zabawy przeciwko agresji

Cel:

Kształtowanie umiejętności opanowania i przewycięzania złości i agresji

Przebieg zajęć – udział dzieci w zabawach

1) „Walka o wyspę” – wszystkie dzieci klękają na macie i opierają się przy tym obiema rękami o podłogę. Próbują wypchnąć się nawzajem poza granice wyspy, nie używając do tego ani rąk ani kolan, które muszą dotykać podłoża. Zabawa kończy się, gdy na wyspie pozostanie tylko jedno dziecko „zwycięzca”. Omówienie zabawy.

2) „Tak czy nie” – Dzieci szukają sobie partnera, który je denerwuje. Pary siadają naprzeciwko siebie, patrzą sobie w oczy i prowadzą rozmowę. Jedna osoba mówi wyłącznie „tak” a druga mówi wyłącznie „nie”. Głośność i tempo tej „rozmowy” należy potęgować aż do krzyku – inne słowa są niedozwolone.

Po 3 minutach przerywamy zabawę głośnym sygnałem. Powtórka rundy ze zmianą ról.

Omówienie zabawy.

3) „Gdy jestem wściekły to ...” – Dzieci dobierają się w sześciuosobowe grupy, otrzymują kartki i długopisy. Na kartkach zapisują co robią, gdy są bardzo zdenerwowane. Omówienie wszystkich propozycji zabawy.

4) „Bez złości mamy więcej radości”

Przy pomocy fantazyjnej opowieści dzieci mogą się nauczyć przejmować pozytywne, samodzielne instrukcje w przypadku narastających agresji, a ponadto analogicznie do nich wymyślać nowe, pasujące do własnej sytuacji. Prowadzący stwarza rozluźnioną atmosferę, a potem podaje polecenia:

„Dzisiaj polecisz w podróż samolotem marzeń i odwiedzisz nieznaną ci planetę. Teraz wtulasz się w miękki fotel, słuchasz odgłosów startującej maszyny... Warczenie silników jest coraz głośniejsze... Samolot odrywa się od ziemi... Po chwili dostrzegasz w oddali nowe planety... błyszczą się one i migoczą na czarnym niebie... Ziemia pozostaje w tyle... coraz mniejsza i mniejsza... Czujesz się lekki, jesteś już w kosmosie. Postanawiasz wylądować na następnej planecie, jesteś ciekawy, co tam się znajduje, co tam przeżyjesz, czy są tam dzieci, takie jak ty.

Im bardziej zbliżasz się do tej planety, tym jest ona piękniejsza... przyciąga oczy jasnymi, przyjaznymi kolorami. Są tam domy, okrągłe i ciepłe, pomiędzy nimi kolorowe kwiaty i zielone krzewy. Wszystko jest takie spokojne i przyjazne. Twój samolot ląduje łagodnie... wysiadasz... biegniesz po miękkim, ciepłym podłożu... Ostrożnie podchodzisz do jednego z domów, zaglądasz przez okno... nikt cię nie zauważa... W domu tym jest grupa dzieci. Słyszysz właśnie, jak jedno dziecko mówi coś do drugiego, ale nie rozumiesz wypowiedzianych słów. Musiało to być coś nieprzyjemnego, bo widzisz, że dziecko, do którego były skierowane te słowa, jest coraz bardziej rozwścieczone... oddycha gwałtownie... zaciska dłonie w pięści... Ale spójrz, co się teraz dzieje? Dziecko to nagle zastyga w bezruchu. Zaczyna spokojnie oddychać, głęboko nabiera powietrza do płuc i wydmuchuje je stopniowo, wdech, wydech, wdech, wydech... I zaczyna mówić, najpierw bardzo cicho, potem coraz głośniej i pewniej: Bez złości mamy więcej radości. A za każdym razem staje się coraz spokojniejsze i bardziej przyjaźnie nastawione do innych, a i to drugie dziecko uspokaja się... Widzisz, jak oboje się odprężają, zaczynają się uśmiechać, rozmawiają ze sobą, są spokojni i uprzejmi dla siebie... wszystko jest w porządku. Nikt nie widział cię zagląającego przez okno. Pochylasz się i skradasz z powrotem do samolotu. Mówisz do siebie: to był naprawdę świetny pomysł – bez złości mamy więcej radości – zapamiętam to sobie. Powtarzasz sobie to zdanie wielokrotnie, po cichu... i jeszcze kilka razy... Wsiadasz do samolotu i lecisz z powrotem na ziemię. Staje się ona coraz większa i piękniejsza. Jesteś znowu tutaj. Po cichu wypowiadasz zapamiętane słowa: bez złości mamy więcej radości, bez złości mamy więcej radości...”

Po zakończeniu tej niezwykłej podróży trzeba dać uczestnikom możliwość zastanowienia się i porozmawiania o uczuciach, które odczuwali.

Na zakończenie zajęć uczniowie wykonują prace plastyczne pod hasłem: „Nie jestem agresywny”.

Scenariusz zajęć : „Jak zareagować?”

Forma : praca w małych grupach

Pomoce : karta pracy, przybory do pisania

Przebieg :

Uczniowie , podzieleni na zespoły, opisują sposoby „pokojoych” reakcji na różne frustrujące sytuacje.

Wiele razy w życiu zdarzają się sytuacje, w których ogarnia nas złość. Zastanów się, jak inaczej, bez jej okazywania , można się wtedy zachować.

KARTA PRACY

1. Ktoś w autobusie boleśnie nastąpił ci na stopę.....
2. Kolega znowu przez ramię spisuje od ciebie pracę klasową.....
3. Zrobiłeś zakupy, ale mama wysłała cię jeszcze raz, bo zapomniała poprosić cię wcześniej o kupno masła
4. Młodszy brat wylał ci herbatę na zeszyt z matematyki.....
5. Ekspedientka w sklepie jest niegrzeczna.....
6. Kierowca autobusu zamknął ci drzwi przed nosem i odjechał.....
7. Od 10 minut nie możesz nawlec igły.....

8. Starszy brat otworzył i przeczytał list adresowany do ciebie.....
9. Twoja młodsza siostra zawinęła w twoją najlepszą koszulę swojego misia.....
10. Kolega z klasy nieprzyjemnie cię przeżywa.....
- Prace uczniów zostaną odczytane a następnie wyeksponowane na ścianie klasy

Scenariusz zajęć : „Nie ucz mnie przemocy”

Forma organizacyjna: praca w małych grupach i indywidualna

Pomoce: karta pracy, kredki, przybory do pisania, zeszyty

Przebieg:

Inspiracją do tej lekcji jest popularność zabawki „elektroniczny przyjaciel”.

Uczniowie podzieleni na małe grupy pracują z kartami pracy. Ich zadaniem jest zakreślenie różnymi kolorami cech opiekuna, które są istotne, jeśli naszym podopiecznym jest pies i tych które są ważne,

gdy „opiekujemy się” zwierzęciem elektronicznym.

KARTA PRACY

Zakreśl czerwoną kredką te spośród wypisanych niżej zachowań, które powinien lub może przejawiać dobry opiekun małego psa.

Następnie zakreśl kolorem zielonym te zachowania, które są potrzebne albo dopuszczalne u właściciela elektronicznego przyjaciela

- wyjątkowa punktualność
- częste zabawy ze swoim podopiecznym
- czułość i głaskanie
- ścisła kolejność wykonywanych czynności
- rozmowy ze swoim ulubieńcem
- chodzenie na spacerach do parku
- precyzyjne przyciskanie guziczków
- rozumienie uczuć swojego ulubieńca
- życie się całej rodziny ze zwierzątkiem
- możliwość karania za nic
- poświęcenie większej ilości czasu zwierzęciu, gdy ono zachoruje
- kupowanie mu z kieszonkowego zabawek i przysmaków
- zapominanie o obowiązkach
- oddanie go obcemu na zawsze
- wyrzucenie

Po omówieniu pracy wykonanej przez grupy, dzieci zastanawiają się w czasie wspólnej dyskusji, jakim człowiekiem stanie się ktoś, kto ma w życiu okazję opiekować się psem i ktoś, kto zawsze posiadał tylko elektroniczne zwierzęta. Jakimi rodzicami mogą stać się w przyszłości dzieci, które zasad opiekowania się innymi nauczyły się bawiąc się zawsze elektronicznym zwierzątkiem?

Scenariusz zajęć: „Radzenie sobie w sytuacjach przemocy”

Cele:

-kształtowanie umiejętności podejmowania rozsądnych decyzji w sytuacji przemocy

- zdobycie wiedzy, do kogo zwrócić się o pomoc, zrozumienie potrzeby udzielania wzajemnej pomocy

Przebieg :

1. Powitanie oraz przedstawienie celu spotkania (nauczyciel i dzieci siedzą w kręgu)
2. Przypomnienie zasad zachowania w czasie zajęć.
3. Zabawa – „Wizytówki” – dzieci wpisują na karteczki swoje imię
4. Zabawa – „Tańcząca piłeczka” – dzieci po kolei opowiadają , w jaki sposób ostatnio komuś pomogły
5. Zabawa – „Tajemnicze kolorowe koperty” – dzieci dzielą się na cztery grupy według kolorów wizytówek. Grupy mają za zadanie odnaleźć w sali kopertę w takim samym kolorze.

W kopertach znajdują się kartki z opisem scenek z życia szkoły oraz pytania, na które uczniowie muszą znaleźć odpowiedź.

Oto scenki z życia szkoły:

- Na boisku szkolnym, podczas przerwy podchodzą do ciebie dwaj starsi chłopcy i mówią, abyś dał im pieniądze

- Podchodzi do ciebie uczeń i bierze bez pytania twoje kredki

- Trzy osoby niszczą twój plecak w szatni. Wokół jest pełno uczniów

Pytania zapisane pod scenkami :

- jak czuje się osoba poszkodowana?

- dlaczego te osoby użyły przemocy?

- jak powinieneś się zachować ?

6. Nauka wierszyka :

„ Nikt nie może mnie poniżyć, bić, krzywdzić , wyzywać.

I każdego mogę zawsze na ratunek wzywać”

7. Zabawa – „Kto mi może pomóc?”

Prowadzący przypomina dzieciom, że mówienie komuś dorosłemu o przemoc nie jest skarżeniem, tylko pomocą osobie krzywdzonej. Następnie daje każdemu rysunek do kolorowania, na którym występują różne osoby mogące udzielić pomocy (policjant, pedagog, wychowawca, tata mama, dyrektor szkoły).

8. Zabawa – „Tajemniczy przyjaciel”

Dzieci składają swoje wizytówki „w losy”, które wrzucają do pudełeczka. Każdy wyciąga jeden los i nie ujawnia nazwiska osoby wylosowanej. Przez najbliższy tydzień będzie „tajemniczym przyjacielem” tej osoby i postara się sprawiać przyjemne niespodzianki. Po tygodniu dzieci dzielą się wrażeniami. Próbuja wskazać osobę, która była ich tajemniczym przyjacielem

Scenariusz zajęć: „Po co człowiekowi jest złość?”

Forma: praca w małych grupach

Pomoce: karty pracy, mazaki

Przebieg:

Uczniowie w grupach dyskutują na temat, do czego służy człowiekowi i zwierzętom uczucie złości

i agresywne zachowanie. Próbuja odróżnić agresję, która pomaga przetrwać (np. zdobywanie pożywienia, ochrona potomstwa) od agresji, pełniące wyłącznie funkcje destrukcyjne (np. napastliwa kłótnia, łamanie krzesełek na stadionie sportowym). Swoje przemyślenia zapisują na kartach pracy.

ZŁOŚĆ DLA PRZETRWANIA

ZŁOŚĆ DLA NISZCZENIA

Niezbędne jest podsumowanie pracy zespołów.

Scenariusz zajęć: „Słowa, które rania”

Pomoce: karty pracy, mazaki

Przebieg:

Uczniowie w małych zespołach ustalają odpowiedź na pytanie zawarte w karcie pracy.

CZY MUSZĘ BIĆ, ŻEBY ZRANIĆ?

Człowieka można zranić na różne sposoby. Czasem zapominamy o tym, że agresja to nie tylko cios pięścią. Pomyśl i zapisz swoje uwagi, jak inaczej można skrzywdzić drugiego człowieka.

Porozmawiaj

z kolegami na temat, w jaki sposób powinno się inaczej zachowywać w takich trudnych sytuacjach.

Scenariusz zajęć: „Sposoby obrony przed agresją”

Cel: zwiększenie zaufania uczniów do siebie w sytuacjach potencjalnej przemocy, oswojenie się z różnymi formami agresji, nauka radzenia sobie w groźnych społecznie sytuacjach

Metoda: Indywidualne czytanie powielonych tez : SPOSOBY OBRONY PRZED AGRESJĄ, uzupełnianie tez przez uczniów własnymi pomysłami, dyskusja, odgrywanie ról w parach, demonstracja na forum klasy kilku par, które zaprezentowały poważne podejście do tematu

Pomoce: Kserokopie tekstu : SPOSOBY OBRONY PRZED AGRESJĄ

INSTRUKCJA :

„Agresja to świadoma chęć sprawienia komuś bólu, wyrządzenia szkody, krzywdy psychicznej lub fizycznej”

Rozdać uczniom tekst : SPOSOBY OBRONY PRZED AGRESJĄ.

Przeczytajcie i uzupełnijcie tekst własnymi pomysłami.

Przypomnijcie sobie różne sytuacje z życia – co okazało się skuteczne, a co prowadziło do rozzuchwalenia napastnika lub innych negatywnych skutków. Za chwilę porozmawiamy o moich i waszych propozycjach, najlepiej o każdym punkcie oddzielnie z podaniem przykładów. Wcześniej jednak chcę, abyśmy porozmawiali o sytuacjach, w których bronimy się oddając cios, czyli podejmując walkę fizyczną.

Czy to jest konieczne ? Jeśli tak, to kiedy ? Co o tym sądzicie ? (po wymianie zdań na ten temat wychowawca podaje swój punkt widzenia: *uważam, że trzeba się bić, jeśli: wyczerpało się inne sposoby obrony i umiemy walczyć fizycznie, jeśli nikt nie może pomóc, jeśli napastnik zagraża zdrowiu lub życiu*). Po upływie 10 min. na pracę nad tekstem następuje dyskusja zasadnicza nad sposobami obrony przed agresją.

Następnie nauczyciel proponuje odegranie w wybranych parach scenek , w których jedna osoba będzie markować atak, a druga spróbuje się obronić w wybrany przez siebie sposób, ALE TYLKO POKAZUJĄC !, jak by to miało wyglądać.

Zależy mi na tym, żebyście oswoili się z powszechną niestety agresją i przygotowali sobie dowolny sposób obrony. Najciekawsze pomysły zademonstrujecie przed całą klasą, żebyśmy

mogli od was się czegoś nauczyć. Poćwiczcie przez chwile, zamieniając się następnie rolami napastnika i broniącego się. Uważajcie, żeby nie zrobić sobie krzywdy. Jeśli chcecie, podzielcie się z nami uwagami, w której z ról czuliście się lepiej.

SPOSOBY OBRONY PRZED AGRESJĄ - WARUNKI WSTĘPNE :

Uświadomienie sobie faktu, że wolno się bać, nawet należy – bo to ostrzeżenie, że może zdarzyć się coś złego. Tzw. odwaga to często po prostu oznaka braku wyobraźni lub przeraźliwego strachu przed etykietą tchórza i wyśmianiem przez rówieśników

Zaakceptowanie faktu, że są ludzie, którzy lubią się bić, ale to nie znaczy, że zawsze musimy godzić się na rolę worka treningowego – mam prawo powiedzieć „nie będę się z tobą bić, bez względu na to, co sobie o mnie pomyślisz”

Przewidywanie negatywnych skutków np. włóczenia się po nocy w niebezpiecznej okolicy
Właściwe rozpoznanie sytuacji jako groźnej i zareagowanie na jeden (lub kilka) poniższych sposobów:

1. Zaniechanie prowokowania agresji zaczepkami: chojrak, który szuka guza, w końcu go znajdzie
2. Zamiana postawy ofiary – z potulnej, biernej i uległej – na neutralną lub stanowczą, choćby przez wyprostowaną postawę ciała i kontakt wzrokowy, zdecydowany ton głosu, zamianę pozycji stojącej na siedzącą (często uspokaja przeciwnika)
3. Unikanie jakiegokolwiek wymiany zdań z osobami pijanymi lub będącymi pod wpływem narkotyków
4. Przejście drugą stroną ulicy czy drogi – unikanie konfrontacji z potencjalnym agresorem twarzą w twarz
5. Wydawanie z siebie możliwie jak najgłośniejszego okrzyku PALI SIĘ!!! Na okrzyk RATUNKU ludzie często zamykają drzwi i okna
6. Ucieczka
7. Telefon na policję
8. Nauka używania w sytuacji zagrożenia miotacza pieprzu lub lakieru do włosów w sprayu
9. Noszenie w kieszeniach i umiejętnie ciskanie piaskiem w oczy napastnika
10. Trenowanie dowolnej techniki samoobrony np. karate, kung-fu itp.- także w celu lepszej kontroli własnego lęku i złości oraz dla fizycznego wyżycia się, czyli rozładowania nadmiaru energii

Które z tych sposobów wydają ci się dobre, a które nie i dlaczego. Jakie masz własne propozycje ?

MOJE PROPOZYCJE

.....
.....
.....

Trzeba walczyć, gdy:.....

.....
.....

Trzeba walczyć, gdy:.....

.....

Wskazówki dla wychowawcy:

Rozdaje tezy do dyskusji. Prosi o ich uzupełnienie. Zachęca każdego ucznia do dyskusji. Zwraca uwagę na szkodliwość sposobów obrony przed cudzą agresją, które prowadzą do niepotrzebnego nasilenia agresji.

Scenariusz zajęć: „Kozioł ofiarny”

Wychowawca wygłasza wykład pt. KOZIOŁ OFIARNY. Jeśli zainteresuje on uczniów, można go powielić i rozdać. Wraca do tego zagadnienia na różnych lekcjach wychowawczych. Zakłada skrzynkę kontaktową, gdzie można anonimowo zgłaszać przypadki prześladowania bezbronnych. Sam aktywnie działa w tej sprawie, angażując rodziców podczas wywiadówek, poruszając ten temat na radach pedagogicznych.

KOZIOŁ OFIARNY

Nazwa : kozioł ofiarny, pochodzi ze starożytnego Izraela. Kapłani kładąc dłonie na głowach kozłów i jednocześnie wymieniając grzechy, symbolicznie oczyszczali z nich ludzi, wypędzając biedne zwierzęta na pustynię. Ludzki kozioł ofiarny to ktoś, kto nie ponosi winy za to, że jest prześladowany.

Kto jest kandydatem na kozła ofiarnego ?

Najłatwiej stać się ofiarą przemocy, okrucieństwa, brutalności, jeśli:

- jesteś kimś bezsilnym, kto nie potrafi sam się obronić, np. jesteś wyraźnie słabszy fizycznie czy mniejszy
- demonstrujesz bezradność w różnych sytuacjach i łatwo uznać cię za ofiarę losu
- narażasz się na kpiny z jakiegoś powodu, np. szczególnej otyłości czy wady wymowy
- prowokujesz niechcący agresję otoczenia swoim nieprzemysłanym zachowaniem
- jesteś osobą nielubianą z racji przynależności do jakiejś : rasy, wyznania, warstwy społecznej (biedni, zamożni, pochodzący ze wsi itp.)
- jesteś inny niż większość, przez co wyróżniasz się z grupy np. jesteś prymusem, niepełnosprawnym itp.

w grupie panuje norma przyzwolenia i akceptacji zachowań , polegających na nękanii i prześladowaniu

Dlaczego prześladowujemy innych ludzi?

Powodów, dla których zachowujemy się agresywnie jest wiele. Często zaczynamy dręczyć innych, bo tak nam każą silne osoby i zwyczajnie im ulegamy. Powodem jest zatem zwykle tchórzostwo. Zasada: *Kto nie jest z nami, jest przeciw nam*, obowiązuje niestety także w szkolnych klasach.

Czasem prześladowujemy innych, bo jesteśmy nieszczęśliwi i staramy się wyładować na nich gniew lub smutek, myśląc, że pocujemy się lepiej.

Karani, upokarzani, poniżani lub zwyczajnie - nie kochani- staramy się zemścić, a ponieważ boimy się wziąć odwet na zbyt silnych prześladowcach lub obojętnych wobec was rodzicach, katujemy kozły ofiarne.

Czasami dręczymy innych z nudów, dla zabicia czasu.

Częstym powodem agresji wobec ludzi jest niewłaściwy system wartości. Brak wrażliwości towarzyszy uczuciowej patologii, polegającej na braku współczucia i doznawaniu radości z powodu cudzej krzywdy.

Okrucieństwo wobec kolegów czy koleżanek może wynikać z bezmyślności, czyli braku zdolności przewidywania skutków własnych działań.

Powodem nękania kogoś może być wreszcie pragnienie sprawowania władzy i upajania się własną siłą. Wyładowanie agresji na ludziach poniżej i z czasem powoduje trwałe upośledzenie osobowości.

Scenariusz zajęć: „Nie daj się skusić”

CELE: Kształtowanie umiejętności mówienia „NIE” w sytuacjach namawiania.

Przebieg:

1. Zabawa pt. „Marionetka”

Na początku zajęć nauczyciel proponuje uczniom zabawę, która pozwoli im zrozumieć problemy, z jakimi może zetknąć się osoba nie potrafiąca odmawiać, bronić swego zdania i swoich decyzji. Jedna osoba (uczeń-ochotnik) odgrywa „marionetkę”. Każdy może „bawić się marionetką”, tzn. zmienić jej pozycję pociągając za wyimaginowane sznureczki. Po 5 min. Nauczyciel prosi „marionetkę” o podzielenie się swoimi odczuciami: Jak czuł się w roli marionetki? Co czuł, gdy musiał wykonywać wszystkie dyspozycje? Czy miał ochotę się zbuntować?

Nauczyciel kieruje pytania także do pozostałych uczniów. Czy zmuszanie kogoś do robienia czegoś wbrew jego woli jest przyjemne? Czy chcieliby być w roli marionetki?

Zabawa kończy się następującym wnioskiem: trzeba nauczyć się odmawiania, protestowania, sprzeciwiania się w różnych sytuacjach, w których jesteśmy namawiani.

Do zrobienia czegoś, o czym wiemy, że nie powinno się tego zrobić.

2. Omówienie sposobów odmawiania

Prowadzący, posługując się foliogramami „Sześć sposobów odmawiania” wyjaśnia dzieciom, w jaki sposób mogą wykorzystać te propozycje w codziennym życiu.

Sześć sposobów odmawiania:

- powiedz „nie”
- zmień temat
- odejdź
- zignoruj propozycję
- podsuń lepszy pomysł
- powiedz coś śmiesznego.

3. Odgrywanie scenek

Prowadzący dzieli klasę na sześć grup. Każda otrzymuje tekst opisujący sytuację namawiania. Uczniowie mają za zadanie podanie sposobu odmówienia odpowiadającego opisywanej scenie. Po siedmiu minutach poszczególne grupy prezentują klasie swoje teksty i proponują przykłady rozwiązania problemu.

Przykłady scenek:

1. *Wracasz ze szkoły, podjeżdża do ciebie samochód. Wychyla się z niego obcy mężczyzna i mówi, że zna twojego tatę i że podwiezie cię do domu. Wiesz, że nie powinno się wsiadać do samochodów nieznanym osobom. Jak poradzisz sobie w tej sytuacji?*
2. *Do ciebie i twoich kolegów podchodzi kilku starszych uczniów. Mają piwo i papierosy. Udaje im się namówić twoich kolegów do spróbowania piwa, a ty nie masz ochoty. Jak możesz postąpić?*
3. *Ola z Kasią dokuczają Ani. Próbują cię namówić, abyś robiła to samo. Doskonale wiesz, że jest to przemoc psychiczna.. Co zrobisz? Jak zareagujesz?*
4. *Koledzy z klasy podkradają ze sklepu słodycze i inne produkty. Pewnego razu zapraszają cię, żebyś z nimi poszedł do sklepu. Twoi koledzy nie domyślają się, że wiesz o tym, że kradną. Jak możesz się zachować? Jak im odmówisz?*
5. *Czekasz w długiej kolejce na obiad w stołówce szkolnej. Nagle podchodzi kilku chłopaków i pytają, czy mogą stanąć przed tobą. Wiesz, że nie byłoby to w porządku wobec tych, którzy stoją za tobą. Co zrobisz lub powiesz?*
6. *Koledzy z klasy wyludniają pieniądze od uczniów klas młodszych. Namawiają cię, żebyś do nich dołączył. Wiesz, że jeśli się to wyda, możecie mieć kłopoty w szkole i w domu. Jak zareagujesz?*

Po omówieniu scenek nauczyciel pyta odgrywających role: jak czuła się osoba odmawiająca? Czy trudno było odmawiać? Pyta także pozostałych uczniów, jak zachowaliby się w przedstawianych sytuacjach i co zmieniliby w wypowiedziach uczestników scenek.

4. Podsumowanie lekcji – zabawa pt. „Dziękuję, nie...”

Podsumowując lekcję nauczyciel wyraźnie podkreśla, że *odmawianie jest trudną sytuacją, z którą nie tylko dzieci mają kłopoty- życie codzienne przynosi wiele sytuacji, w których należy odmawiać. W pewnych sytuacjach nieumiejętne powiedzenie "nie" rodzi dramatyczne skutki, zwłaszcza w sytuacjach przemocy, a także dotyczących picia alkoholu, zażywania środków odurzających, palenia papierosów.*

Zajęcia kończą się zabawą, w czasie której uczniowie ćwiczą umiejętność odmawiania, wypowiadając formułę grzecznego odmówienia. Prowadzący podaje kilkanaście przykładów odmawiania wypicia alkoholu _ „dziękuję nie...”- nie piję ; nie smakuje mi; muszę wcześniej wstać; muszę się uczyć trenuję; nie chcę mieć problemów w domu; nie podoba mi się ten pomysł ; nie mam czasu.

Następnie każdy uczeń odpowiada w sytuacji namawiania stosując zwrot „dziękuję, nie...”.

Klasa nie pomaga pytanemu koledze.

Na zakończenie prowadzący pyta uczniów, co w czasie zajęć było najważniejsze i najciekawsze.

Scenariusz zajęć: „Radzenie sobie z własną i cudzą agresją”

Pogadanka na temat agresji wśród ludzi ze zwróceniem uwagi na reakcje zachowań dzieci i młodzieży. Jakie przykłady i sytuacje są przyczynami agresji? Proponowane pytania są przykładem chęci zrozumienia przyczyn agresji uczniów. Należy uświadomić uczniom, że szczerść wypowiedzi nie może być powodem uwag i żartów lecz służyć zrozumieniu siebie i innych.

Z kim z domowników i w jaki sposób rozmawiasz najczęściej o zachowaniu Twoim i innych? Czy masz kogoś, z kim w rozmowie czujesz się bardzo spokojnie, przyjemnie? Co podoba Ci się w tej osobie?

Jacy ludzie działają na Ciebie drażniąco, tzn. w obecności, których czujesz się nieswojo, źle? Jakie sytuacje powodują najczęściej Twoje zdenerwowanie?

Jak starasz się zrozumieć swoje złe zachowanie?

Jakie Twoje słowa i zachowanie powodują zdenerwowanie innych?

Polecenie dla uczniów pod kierunkiem nauczyciela.

Wpisz brakujące wyrazy w zdania. Przeczytaj je głośno i zastanów się nad ich znaczeniem..

Jestem młodym człowiekiem. Jeżeli już teraz lubię przemoc, bo oglądam dużo filmów, w których jest pokazana agresja, a w moim domu nie ma życzliwej atmosfery, to w życiu dorosłym mogę stać się złym człowiekiem. Nauczę się więc lubić siebie i poszukam takich kolegów i dorosłych, o których inni mówią dobrze. Zawsze będę przyglądać się ludziom uśmiechniętym i zadowolonym. Postaram się ich naśladować.

Oto kilka propozycji, które uczniowie mogą przemyśleć, by nastawić się pozytywnie do siebie i do swego życia. Dzięki nim unikną agresji .Można podjąć dyskusje, dodając do proponowanych zdań wyraz „Dlaczego?”

Mów często czarodziejskie słowa : „dziękuję”, ”proszę”, „przepraszam”

Popelniając błąd, nie wstydź się powiedzieć : „pomyliłam się”

Bądź odważny w każdej sytuacji, nawet jeśli nie leży to w Twojej naturze

Bądź odpowiedzialny za wszystko co mówisz i za to co robisz

Przestań mieć pretensje do innych, bo przykleją się do ciebie narzekacze, a odsuną ludzie pogodni i radośni

Unikaj ludzi, którym się nic nie podoba i którzy nie mają ciekawych zainteresowań

„Śmiech to zdrowie”, a poczucie humoru to lekarstwo na wszystkie smutki.

Analiza odczytanego zdania z sylab

u	sję	Dzi	ro	A
śmiech	gre	A	sja	Gre
ro	dzi	U	śmiech	.

Agresja rodzi agresję, uśmiech rodzi uśmiech.

Scenariusz zajęć: „Złość i agresja w naszym życiu” - SCENARIUSZ ZAJĘĆ ŚWIETLICOWYCH

Cele:

- uświadomienie dzieciom występowania agresji w życiu codziennym
- zwrócenie uwagi na różne przejawy złości i agresji oraz na możliwości i sposoby radzenia sobie z nią
- pobudzenie aktywności twórczej i wyobraźni
- integracja grupy.

Metody i formy pracy:

- rozmowa kierowana
- burza mózgów
- twórcza ekspresja
- praca indywidualna, grupowa

Pomoce: arkusze papieru, kredki

Przebieg zajęć:

1. Zaproszenie dzieci do zajęć i przedstawienie tematu.
2. Rozmowa kierowana, uwzględniająca pytania :
na kogo najczęściej się złościę ?
co lub kto mnie najczęściej złości i w jakich sytuacjach?
jak wyrażam swoją złość? (rozdzielenie agresji słownej, fizycznej, psychicznej)
czy można krzywdzić siebie samego? (autoagresja)
co mi daje złość? Po co się złościę?
3. Burza mózgów – „Recepta na złość”. Dzieci w grupach wymyślają sposoby radzenia sobie ze złością. Następnie wspólnie z prowadzącym opracowują „receptę”.
4. Praca plastyczna – „Moja wściekła mina”.
5. Prezentacja i omówienie prac.
6. Podsumowanie zajęć rundką: czego nauczyły mnie te zajęcia